

ний центр науково-технічної і економічної інформації, 2010. – 96 с.

5. Стахевич О. Г. Сольний спів. Програма для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв за фахом «Сольний спів» // Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Суми : СумДПУ, 2003. – С. 481–494.

Стаття надійшла до редакції 12 травня 2014 року

Маруфенко Е. Теория и практика формирования вокально-артикуляционных навыков у школьников

Статья посвящена вопросам вокального обучения учащихся младшего школьного возраста. Автор анализирует проблемы теории и практики формирования вокально-артикуляционных навыков на начальном этапе обучения. В статье презентуется авторская система подготавливающих вокально-артикуляционных упражнений.

Ключевые слова: младший школьный возраст, артикуляционный аппарат, языково-двигательная система, вокально-артикуляционные знания, мышечная активность, касательная чувствительность, нижняя челюсть, упражнение.

Marufenko H. Theory and practice of formation of vocal articulation skills among pupils

The article is devoted to vocal training of pupils of primary school. The author analyzes the theory and practice of formation of vocal articulation skills at the initial stage of learning. The article presents author's preparatory system of vocal articulation exercises.

Keywords: primary school, articulation apparatus, linguistic-motional system, vocal articulation knowledge, muscle activity, touching sensitivity, lower jaw, exercise.

УДК 372.874

*Людмила Олійник,
учитель-методист мистецьких дисциплін, Згурівський НВК «Гімназія-школа I ступеня» (Київська обл.)*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ ОБРАЗОВНОГО МИСТЕЦТВА

У статті наведені приклади використання елементів інтерактивних (діалогових) технологій на різних етапах уроків образотворчого мистецтва у 5–7-х класах. Автором надано результати роботи вчителя та учнів зі створення власних методичних розробок (сайтів, презентацій, мультимедійних уроків).

Ключові слова: інтерактивні технології, уроки образотворчого мистецтва, учні 5–7-х класів.

Потужний потік нової інформації, реклами, застосування комп'ютерних технологій на телебаченні та в кіно специфічно впливають на виховання школяра та його сприйняття навколишнього світу. В. Лепський і Н. Лепська вказують на два різні підходи до використання комп'ютерів у галузі образотворчого мистецтва. Відповідно до одного підходу комп'ютер використовується як простий інструмент – своєрідна палітра й полотно, за допомогою яких художник «пише картини». Інший підхід – художник задає машині програму, виконуючи яку, вона створює малюнок свідомо непередбачений, але розрахований машиною на основі математичної функції [1]. Американський художник Девід Ем, відомий своїми «космічними» комп'ютерни-

ми картинками, зазначав, що комп'ютер наштовхував його на такі думки, які ніколи не прийшли б йому в голову без нього.

Інформаційно-комунікативні технології – це передусім діалогове навчання, під час якого відбувається взаємодія учня з учителем та учня з учнем. Інтерактивне навчання, використання ІКТ – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності з цілком конкретними завданнями. Отже, одним із засобів, що володіє унікальною можливістю підвищення мотивації та індивідуалізації навчання сучасного учня, розвитку його творчих здібностей і створення позитивного емоційного фону, є комп'ютер. **Метою даної статті** є висвітлення деяких аспектів десятирічного досвіду роботи вчи-

Конструктор уроку

Етапи уроку	Основні інтерактивні технології та функціональні блоки							
	Ранкова зустріч	Мозковий штурм	Закінчи речення	Блеф-турнір	Мікрофон	Пастка	Здивуй	
Вивчення нового матеріалу	Розповідь учителя	Доповідь, повідомлення	Театралізація	Заочна мандрівка	Алгоритм «змістовний склад естетичної оцінки твору»	Технологія «Уяви себе»	Словникова робота	
Практична робота	Фронтальна	Колективна	Робота в парах	Групова	Індивідуальна	Метод проекту	«Обери формат»	
Рефлексія	Спіймай помилку	Заповни таблицю	Тестування	Світлофор	Так-ні	Коло ідей	Закінчи речення	Рольова гра
Підсумок уроку	Оцінювання	Само-оцінювання	Взаємо-оцінювання	Вернісаж	Обговорення домашнього завдання	Заочна мандрівка		

Розповідь – доцільне використання презентацій.

Мікрофон – доцільне використання мультимедійного супроводу.

Повідомлення – доцільне використання сайтів.

теля з використання можливостей комп'ютера та інформаційно-комунікативних технологій під час вивчення дисциплін естетичного циклу, із залучення учнів до роботи зі створення мультимедійних засобів навчання.

Користуючись таблицею «Конструктор уроку», можна скласти схему конкретного уроку, відповідно до теми й мети. Це урізноманітнює типи, методи та прийоми використання комп'ютера на уроках; таким чином скорочується час на підготовку всієї теми та окремого уроку. У такому плануванні можна простежити послідовність, взаємозв'язок раніше вивченого та запланованого матеріалу. Такий конструктор дає можливість моделювати використання інформаційних технологій разом із новітніми технологіями навчання в залежності від завдань і можливостей.

Види навчальних презентацій, які можуть бути застосовані вчителем образотворчого мистецтва на різних етапах уроку:

1. *Конспект уроку*. Дану форму презентації частіше називають традиційним мультимедійним супроводом уроку.

2. *Слайд-шоу*. Повна відсутність тексту і акцент на великі яскраві зображення або колажі.

3. *«Тільки текст»*. Варіант, протилежний за своєю суттю запропонованому в попередньому пункті. Дидактичний ефект досягається форматуванням тексту.

4. *Анімовані схеми*. Образотворчий ряд – мінімальний. Основна сфера застосування – заняття повторувально-узагальнюючого характеру.

5. *Заповнюємо таблицю*. Варіант презентації, рекомендований на уроках закріплення, систематизації навчального матеріалу.

6. *Аналіз картини*. Презентація, змістом якої є одна картина, плакат, зображення.

7. *Тренажер*. Закріплення умінь, навичок учнів.

8. *Тестування*. Може бути рекомендоване під час проведення повторувально-узагальнюючого уроку. За допомогою відповідних гіперпосилань відповідь учнів супроводжується певною реакцією програми.

(Див.таблицю).

Використання комп'ютерних технологій дає можливість задавати темп вивчення матеріалу, адаптувати навчальні знання до можливостей учнів. Але практичне використання комп'ютерних програм показало, що не всі до нього готові; електронні видання можуть ефективно працювати на уроці, тому виникла необхідність у мультимедійних презентаціях, виконаних за допомогою MicrosoftPowerPoint.

Уроки-презентації широко використовуються:

- під час знайомства з творчістю художників;

- під час вивчення видів та жанрів образотворчого мистецтва;

- під час вивчення декоративно-ужиткового мистецтва;

- також під час вивчення законів композиції, кольорознавства тощо.

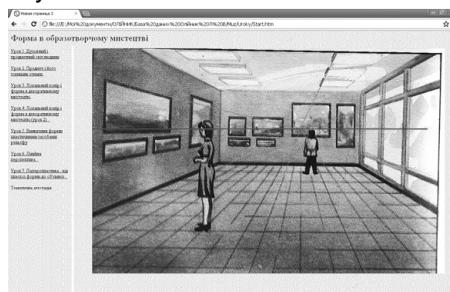
На етапі підготовки до практичної роботи має велике значення вироблення в учнів уміння виразно виконувати малюнки. У рамках програми PowerPoint за допомо-

гою слайдів можна нагадати основні закони перспективи, послідовність створення образу.

На етапі рефлексії значне місце в закріпленні знань відводиться контролю. Контроль можна проводити у вигляді пропонованих запитань, де треба знайти помилку, тестів, кросвордів, загадок, дидактичних ігор. Наприклад, учням демонструють слайд, на якому зображено картину відомого художника, потрібно назвати жанр, стиль. На цей етап роботи школярі реагують дуже жваво і з великим задоволенням виконують подібні завдання. Аналіз робіт представлений малюнками, як індивідуальними, так і колективними. У кінці уроку традиційно влаштовують вернісаж. Звичайно, що всі названі види мультимедійного супроводу уроків можуть використовуватися як окремо, так і в поєднанні.

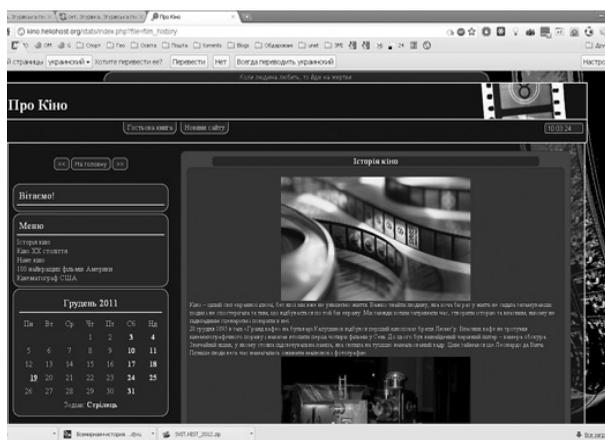
Слід особливо виділити мультимедійний урок, який може виступати як підготовлена вчителем розробка із заданою навчальною метою і завданнями, орієнтована на цілком конкретні результати навчання, де демонстраційний матеріал має не лише ілюстративний характер, де учень є активним учасником процесу, виконує інтерактивні завдання, активно взаємодіє з комп'ютером. Така організація навчальної діяльності більш ефективна в умовах «1 учень – 1 комп'ютер». Вона дає можливість обирати серед достатнього набору інформаційних ресурсів, дидактичних інструментаріїв та здійснювати принципи особистісно-орієнтованого навчання. На такому уроці істотно змінюється роль учителя, який є насамперед організатором, координатором пізнавальної діяльності учнів.

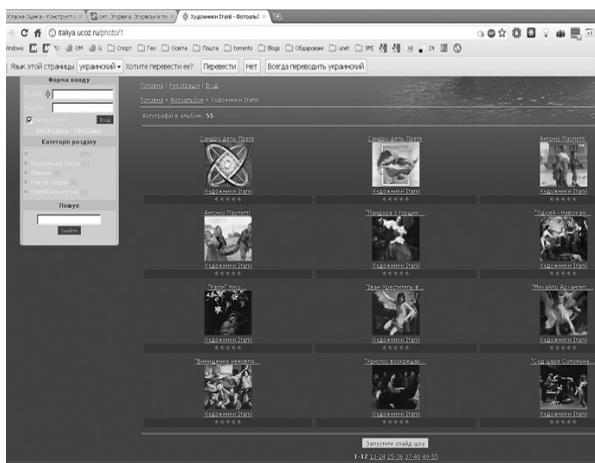
Фрагмент мультимедійного комплексу з теми «Форма в образотворчому мистецтві»

Уроки з мультимедійним супроводом, створені мовою HTML (своєрідні локальні міні-сайти), дають можливість учителю застосовувати всю потужність сучасної аудіо- та візуальної техніки для досягнення дидактичних цілей. При мінімальному обсязі наведеного матеріалу за рахунок гіперпосилань можна навести багатий ілюстративний ряд. І що найбільш цінне – можливість вчителю самому створювати уроки чи систему уроків за своїм розумінням, стилем, методикою.

Найвищої майстерності учителя потребує створення та використання матеріалів особистого сайту, де зібрані всі методичні матеріали до уроків теми.

Навчальний сайт «Кіномистецтво»

Навчальний сайт «Мистецтво Італії»

Проте варто зазначити, що комп'ютер не повинен замінювати традиційні крейду, дошку, олівець, зошит, но-

жиці тощо. Він є лише одним із інструментів навчання, яким повинен оволодіти учень.

Є велика кількість комп'ютерних енциклопедій, досконалих навчаючих програм, ілюстрованих комп'ютерних книг, навчальних ігор, що розвивають здібності дитини. Але саме собою це багатство не дасть очікуваних результатів без участі старших, без зусиль дорослої людини, залученої до процесу навчання та виховання дитини.

Таким чином, застосування комп'ютерних технологій на уроках образотворчого мистецтва активізує художнє сприйняття; підвищує інтерес до уроків образотворчого мистецтва; створює умови для самореалізації особистості; розширює художній кругозір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лепская Н. А., Лепский В. Е. Компьютер в художественном образовании : учеб. пособие. – М. : Центр художественной культуры и образования; МГП «Сапфир». – 1993. – 64 с.
2. <http://gimnazia.klasna.com/>
3. <http://estet-gymnazy.at.ua/>

Стаття надійшла до редакції 21 січня 2014 року

Олийник Л. Интерактивные технологии на уроках изобразительного искусства

В статье приведены примеры использования элементов интерактивных (диалоговых) технологий на разных этапах уроков изобразительного искусства в 5–7-х классах. Автором представлены результаты работы учителя и учеников по созданию собственных методических разработок (сайтов, презентаций, мультимедийных уроков).

Ключевые слова: интерактивные технологии, уроки изобразительного искусства, ученики 5–7-х классов.

Olynyk L. Interactive technologies at the lessons of fine art

In the articles examples of the use of elements of interactive (dialogue) technologies on different stages of lessons of fine art in 5-7 classes has been presented. The author gives results of teacher's and students' performances on the creation of own methodical developments (web-sites, presentations, multimedia lessons).

Keywords: interactive technologies, lessons of fine art, students of 5-7 classes.